

KURSPLAN

Svenska II - Tidig läs- och skrivutveckling för grundlärare F-3, 22,5 högskolepoäng

Swedish II - Early reading and writing development for Teachers Preschool, 22.5 credits

---

Kurskod:	L2SN19	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2019-05-27	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och övrigt (25%)
Reviderad av:	2020-05-14	Ämnesgrupp:	UV2
Gäller fr.o.m.:	Hösten 2020	Fördjupning:	G2F
Version:	3		

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för grundläggande drag i svenska språkets struktur
- översiktligt redogöra för läs- och skrivprocessen
- beskriva texttyper relevanta för elevers tidiga läs- och skrivinlärning
- redogöra för teorier om läs- och skrivutveckling hos elever i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- redogöra för bedömningskriterier för läs- och skrivutvecklingen hos elever i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- redogöra för aktuell forskning om didaktiska och metodologiska strategier i läs- och skrivundervisning för elever i förskoleklass och årskurs 1-3
- redogöra för grundläggande modeller för analys och tolkning av text, bild, film och andra multimodala berättelseformer
- redogöra för svenskämnets historiska framväxt

Färdighet och förmåga

- tillämpa vetenskapligt grundad didaktik och metodik i läs- och skrivundervisning för elever i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- tillämpa kunskaper om svenska språkets struktur vid analys av autentiska elevtexter från förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- använda såväl berättande som poetiska texter i läs- och skrivundervisningen digitalt, analogt, multimodalt
- kartlägga och bedöma elevers läs- och skrivutveckling i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- planera läs- och skrivundervisning med hänsyn till elevers förutsättningar och behov
- formulera sig akademiskt i skrift

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- problematisera den egna lärarrollen i relation till läs- och skrivundervisning för elever i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- utifrån såväl skolans värdegrund som andra etiska aspekter förhålla sig kritiskt till de texter som används i undervisningen i svenska för elever i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- granska, värdera och jämföra olika didaktiska förhållningssätt
- granska, jämföra och diskutera vetenskapliga källor

Innehåll

Delkurs 1

- Svenskämnet i styrdokument för förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- Läs- och skrivprocessen
- Didaktiska modeller och metoder för tidig läs- och skrivundervisning
- Läs- och skriftspråkutveckling hos elever i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- Läs- och skrivundervisning ur ett didaktiskt perspektiv

Delkurs 2

- Läs- och skrivundervisning ur ett didaktiskt perspektiv med tyngdpunkt på läsförståelse
- Läs- och skrivsvårigheter
- Undervisningsplanering utifrån skolans styrdokument
- Kartläggning och bedömning av elevers läs- och skrivutveckling
- Multimodala berättelseformer, exempelvis böcker, film och webbaserade texter
- Bilderböcker och lyrik
- Berättande texter och sakprosatexter
- Barnbokens historik och kännetecken

Delkurs 3

- Svenskämnet förr och nu
- Svenskämnets texttyper i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
- Grunder i svenska språkets struktur
- Akademiskt skrivande

Undervisningsformer

Undervisning sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/ handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs helt eller delvis på målspråket.

Förkunskapskrav

Godkänt resultat på minst 75 hp inom grundlärarprogrammet F-3 varav Svenska I - Tidigt språkande och meningsskapande för grundlärare F-3, 7,5 högskolepoäng och 30 hp UVK från termin 1 ska ingå. Dessutom krävs genomgångna kurser enligt programmets fastställda studiegång (termin 1-4) eller motsvarande kunskaper.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination.

Kursen examineras genom två individuella skriftliga tentamen, en individuell redovisning samt en individuell skriftlig inlämningsuppgift.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationsmoment och för kursbetyget Väl godkänd krävs dessutom Väl godkänd på 12 hp.

En student garanteras minst tre provtillfällen, inklusive ordinarie provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få därpå följande examination bedömd och betygsatt av ny examinator. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Individuell skriftlig tentamen 1	6 hp	U/G/VG
Individuell skriftlig tentamen 2	4 hp	U/G/VG
Seminarium	2 hp	U/G
Individuell redovisning	5,5 hp	U/G/VG
Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	U/G/VG
Individuell skriftlig tentamen 3	2 hp	U/G/VG

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens

slut. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren och om möjligt studentrepresentant/er (kursutvecklare), publiceras på lärplattform samt lämnas till utbildningsadministrationen. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Almgren White, Anette (2011). Nya perspektiv på bilderboken. Exempel från Astrid Lindgrens samarbeten med Ingrid Vang Nyman och Ilon Vikland. I Ehriander, Helene & Nilson, Maria (Red.) (2011). *Starkast i världen!: att arbeta med Astrid Lindgrens författarskap i skolan*. Lund: BTJ förlag. s. 46-58

Berg, Elisabeth (2011). *Läs- och skrivundervisning. Teorier, trender och tradition*. Lund: Studentlitteratur. 50 s.

Edvardsson, Jenny, Godhe, Anna-Lena & Magnusson, Petra (2018). *Digitalisering, literacy och multimodalitet*. Lund: Studentlitteratur. 70 s.

Ehriander, Helene & Nilson, Maria (Red.) (2011). *Starkast i världen!: att arbeta med Astrid Lindgrens författarskap i skolan*. Lund: BTJ förlag

Heard, Georgia (2007). *Allt gott på jorden och i solen. Om diktskrivning och diktläsning*. Göteborg: Daidalos. 170 s.

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammtik för nybörjare*. Lund: Studentlitteratur.

Jönsson, Karin (2007). *Litteraturarbetets möjligheter. En studie av barns läsning i årskurs F-3*. Akademisk avhandling. Malmö: Malmö Högskola. <http://www.mah.se>. 240 s.

Jönsson, Karin (2016). *Bygga broar och öppna dörrar. Att läsa, skriva och samtala om texter i förskola och skola*. Stockholm: Liber. 150 s.

Liberg, Caroline (2007). Läsande, skrivande och samtalande. I Myndigheten för skolutveckling. *Att läsa och skriva. Forskning och beprövad erfarenhet*. Stockholm: Skolverket. <http://www.skolverket.se>. s. 25-42. 17 s.

Lundin, Katarina (2017). *Tala om språk. Grammatik för lärarstudenter*. Lund: Studentlitteratur. 180 s.

Mangen, Anne (2016). What hands may tell us about reading and writing. *Educational Theory*, 66(4), 457-477. doi.org/10.1111/edth.12183 . 21 s.

Mangen, Anne & Balsvik, Lillian (2016). Pen or keyboard in beginning writing instruction? Some perspectives from embodied cognition. *Trends in Neuroscience and Education*, 5(3), 99-107. 9 s.

Mangen, Anne & Hoel, Trude (2017). Samtalebasert lesing med bildebok eller nettbrett: gjør

mediet en forskjell? *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 101(4), 339-351. 13 s.

Nikolajeva, Maria (2017). *Barnbokens byggklossar*. Stockholm: Studentlitteratur. 393 s.

Schmidt, Catarina (2013). Texter i vår tid. I Schmidt, Catarina. *Att bli en sån som läser. Barns menings- och identitetsskapande genom texter*. Akademisk avhandling, s. 30-35. Örebro Studies in Education 44: Örebro. 5 s.

Sjödin, Liselotte (2014). Att arbeta med ASL med klass och individ. I Hultin, Eva och Westman, Marie (Red.) (2014). *Att skriva sig till läsning. Erfarenheter och analyser av det digitaliserade klassrummet*. Malmö: Gleerups. s. 29-52. 14 s.

Skolverket (2011, reviderad 2018). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2016). *Kommentarmaterial till kursplanen i svenska*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter! Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2016). *Att läsa och förstå. Läsförståelse av vad och för vad?* Stockholm: Skolverket. 112 s. <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3694>

Skolverket (2019). *Hitta språket*. Stockholm: Skolverket

Stensson, Britta (2006). *Mellan raderna. Strategier för en tolkande läsundervisning*. Göteborg: Daidalos. 150 s.

Taube, Karin (2013). *Barns tidiga skrivande*. Stockholm: Nordstedts. 140 s.

Tjernberg, Catharina (2018). *Processinriktad läs- och skrivundervisning. En väg till inkludering?* Stockholm: Liber. 189 s.

Viksten Folkeryd, Jenny (2014). Hjärta, hjul och himlakroppar. Innehåll i elevers sakprosatexter på lågstadiet. I Andersson, Peter, Holmberg, Per, Lyngfelt, Anna, Nordenstam, Anna & Widhe, Olle (Red.) (2014). *Mångfaldens möjligheter. Litteratur- och språkdidaktik i Norden* (s. 115-130). 16 s.

Wengelin, Åsa & Nilholm, Claes (2013). *Att ha eller sakna verktyg - om möjligheter och svårigheter att läsa och skriva*. Lund: Studentlitteratur. 160 s.

Westlund, Barbro (2017). *Aktiv läskraft. Att undervisa i lässtrategier för förståelse*. Stockholm: Natur och kultur. 303 s.

Barnlitteratur

Söderblom, Harriet (1986). *Sagor. Att läsa och berätta*, Stockholm: En bok för alla.

Wierberg, Gertrud & Widerberg, Siv (2003). *Barnens versbok. Älskade dikter att läsa om och om igen*. Stockholm: En bok för alla.

Nalle Puh (A.A. Milne)

Bröderna Lejonhjärta (Astrid Lindgren)

Sandvargen (Åsa Lind)

Leonora och glasplaneten (Helen Johansson)

Pippi Långstrump (Astrid Lindgren)

Trollkarlens hatt (Tove Jansson)

En valfri barnbok tillkommer.

Två till tre artiklar tillkommer varav en internationell. 50 – 100 s.

Vid behov av inläsning av tillkommande litteratur kontakta kursansvarig.

Referensmaterial

Andersson, Peggy, Svantesson Berg, Elisabeth, Fast, Carin, Roland, Katarina & Sköld, Majken (2000). *Spökägget. Att läsa och skriva i förskola och skola*. Stockholm: Natur och Kultur. 66 s

Boglind, Ann & Nordenstam, Anna (2017). *Från fabler till manga*. Malmö: Gleerups 400 s.

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammtik för nybörjare – Övningar med facit och kommentarer*. Lund: Studentlitteratur.

Övrig litteratur

Annan litteratur och eller artiklar, ca 100 sidor, bestäms av examinator och distribueras online.

Litteraturreferenser – så skriver du

<http://ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser---sa-skriver-du.html>

Interaktiva antiplagiatguiden

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet

Finns även i kursens aktivitet på lärplattformen.